

9.6.2026

VN/29386/2025
VN/29386/2025-MMM-8

Maatalousjaosto keskiviikko 10.6.2026 klo 10.30

HE 102/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2026 toiseksi lisätalousarvioksi

Asiantuntijalausuntomme koskien hallituksen esitystä 102/2026 vp eduskunnalle vuoden 2026 toiseksi lisätalousarvioksi esitämme pääluokan 30 maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan osalta seuraavaa.

Yleisesittely momenteittain

30.01.01 Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot	Muutos (€)
Siirto momentille 23.01.01 ministerien ja heidän esikuntien kulutusmenojen kokoaminen. Valtioneuvoston kanslia toteuttaa oikeusministeriön, maa- ja metsätalousministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa pilottihankkeen ajalle 1.7.2026–31.12.2027. Määrärahasiirrosta on sovittu pilottiin osallistuvien ministeriön kanssa siten, että 18 kuukauden pilottihankkeen rahoitus siirretään kerralla vuoden 2026 toisessa lisätalousarviossa.	-153 000
Siirto momentille 24.01.01 on maa- ja metsätalousministeriön vuoden 2026 rahoitusosuus Suomen pysyvän edustuston Natossa resilienssiasioiden erityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin. Tehtävän vuotuinen kokonaiskustannus on 185 000 euroa, ja se katetaan usean ministeriön sekä Huoltovarmuuskeskuksen yhteisrahoituksella. Erityisasiantuntijan tehtävänä on edistää Suomen resilienssikantoja NATO:ssa, joihin kuuluvat mm. ruoka- ja vesihuollon turvaaminen.	-11 000
30.01.40 Maa- ja elintarviketalouden sekä luonnonvaratalouden huoltovarmuuden vahvistaminen, viennin edistäminen ja arvonalistuksen kehittäminen	Muutos (€)
Siirto 1,19 milj. euroa momentille 30.20.47 elintarvikeviennin edistämiseen ja ruoka-alan arvoketjujen kehittämiseen ja siirto 0,2 milj. euroa momentille 30.20.01 elintarvikeviennin viranomaistehtäviin Ruokavirastossa.	-1 390 000
30.10.40 Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset	Muutos (€)
Vuoden 2024 kolmannessa lisätalousarviossa momentille myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta maatalouden aloittamis- ja investointiavustuksiin (kausi 2014-2020 ja siirtymäkausi 2021-2022) peruutetaan käyttämättä jäävä osuus 15,0 milj. euroa, josta EU-osuutta on 6,3 milj. euroa ja valtion osuutta on 8,7 milj. euroa. Lisäksi vuoden 2024 talousarviossa myönnetystä maaseuturahaston elpymisvälineeseen osoitetusta määrärahasta peruutetaan käyttämättä jäävä osuus 2,5 milj. euroa (EU-osuus 100 %). Määrärahojen peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.	-
30.10.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen	Muutos (€)
Vuoden 2024 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta maaseuturahaston elpymisvälineeseen peruutetaan käyttämättä jäävä osuus 12,0 milj. euroa (EU-osuus 100 %). Määrärahojen peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.	-
30.20.01 Ruokaviraston toimintamenot	Muutos (€)
Siirto momentilta 30.01.40 elintarvikeviennin viranomaistehtäviin Ruokavirastossa. Siirrettävä määräraha käytetään vienninedistämisen viranomaistoimien varmistamiseen ja tehostamiseen tarvittavien kahden erityisasiantuntijan sekä vienninedistämisen tukipalveluihin tarvittavan yhden suunnittelijan määräaikaisesta palkkaamisesta aiheutuviin menoihin.	200 000

30.20.47 Ruokaketjun kehittäminen	Muutos (€)
Siirto momentilta 30.01.40 elintarvikeviennin edistämiseen ja ruoka-alan arvoketjujen kehittä- seen. Siirrettävällä määrärahalla rahoitetaan ruokaviennin edistämistä yhteistyössä ulkoministeriön kanssa sekä ruokavientiteemaisia ruokaketjun kehittämishankkeita.	1 190 000
30.20.49 Alkutuotannon tuotantopanosomavaraisuuden lisääminen	Muutos (€)
Lisäys aiheutuu valtion vuoden 2024 talousarviossa ravinnekierrätyksen edistämiseen biokaasu- tuotannolla osoitetun määrärahan uudelleenbudjetoinnista. Uudelleenbudjetointi mahdollistaa mää- rärahan käyttämisen seuraavien ravinnekiertotuen tarjouskilpailujen avaamiseen biokaasulaitoksille ja mahdollisuuksien mukaan myös muita ravinteita kierrättäville laitoksille. Pääministeri Orpon halli- tusohjelman kohdan 7.6 ja hallituksen puoliväliriihen (23.4.2025) pöytäkirjamerkinnän mukaisesti tavoitteena on laajentaa biokaasulaitosten ravinnekiertotukea teknologianeutraaliksi siten, että tu- kea voitaisiin myöntää myös muille ravinnekierrätyslaitoksille, joiden yhteydessä ei ole biokaasun tuotantoa. Teknologianeutraali tukimuoto edellyttää komission hyväksynnän. Uudelleenbudjetointi on tarpeen tehdä vuoden 2026 toisessa lisätalousarviossa, jotta alkuvuoden 2027 hakukierrokseen käytettävissä oleva kokonaisrahoitus on toimijoiden tiedossa jo syksyllä 2026. Määrärahan peruut- taminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.	3 300 000
30.40.31 Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen	Muutos (€)
Lisäys aiheutuu valtion vuoden 2023 talousarvioon sisältyneen vesihuollon toimintavarmuuden ja kyberturvallisuuden parantamiseen osoitetun ja vuoden 2025 tilinpäätöksessä peruuntuneen osuu- den uudelleenbudjetoinnista. Tarkoitukseen osoitetusta 2,5 milj. euron määrärahasta jäi käyttä- mättä 0,77 milj. euroa, kun osa hankkeista ei toteutunut täysimääräisinä ja kaksi hanketta peruun- tui. Huhtikuussa 2025 voimaan tullut kyberturvallisuuslaki velvoittaa myös vesihuoltolaitoksia en- tistä vahvempaan kyberriskien hallintaan, ja vuoden 2026 alussa voimaan tullut uudistettu vesihuol- tolaki entistä vahvempaan varautumissuunnitteluun ja omaisuudenhallintaan. Määräraha osoitettai- siin avustuksiin vesihuollon rakennemuutoksen aikaansaamiseksi ja toimintavarmuuden ja laadun parantamiseksi erityisesti vesihuoltolaitosten yhdistymisiä ja tiivistä yhteistyötä edistäviin toimenpi- teisiin, jotka kansallisen vesihuoltouudistuksen ohjausryhmä linjasi toimiksi parhaan vaikuttavuuden saavuttamiseksi. Valtionavustus on merkittävä käynnistäjä tässä kehityksessä ja tarve tuelle on edelleen suuri.	770 000
Lisäys aiheutuu saimaannorpan suojelemiseksi tehtävien kalastuksenrajoittamissopimusten pinta- alan laajentumisesta. Uudella kalastusrajoitusasetuksella (13.5.2026, 357/2026) rajoitusalue laajeni 3 135 neliökilometrin alueelle. Vesialueen omistajien kanssa pyritään tekemään suojelusopimuksia niin, että ne kattaisivat kalastusrajoitusalueen kokonaisuudessaan. Sopimuskorvauksilla kalastuk- sen rajoittamisesta aiheutuvia haittoja korvataan vesialueiden omistajille. Arvio kuluvana vuonna maksettavista sopimuskorvauksista on 784 000 euroa, missä lisäystä 110 000 euroa kuluvan vuo- den talousarvion mitoituksessa käytettyyn määrärahasoon.	110 000
30.40.42 Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen	Muutos (€)
Lisäys aiheutuu suurpetojen vuonna 2025 aiheuttamien porovahinkojen täysimääräisestä korvaa- misesta valtiovarainvaliokunnan mietinnön (VaVM 29/2025 vp, 10.12.2025) mukaisesti. Vuonna 2025 toteutuneet porovahingot olivat yhteensä 11,9 milj. euroa. EU:n komission joulukuussa 2025 korottama korvauskatto mahdollistaa porovahinkojen korvaamisen 12 milj. euroon saakka. Momen- tilla on porovahinkojen korvaamiseen käytettävissä 7,5 milj. euroa. Lisäystarve porovahinkojen täy- simääräiseen korvaamiseksi on siten yhteensä 4,4 milj. euroa.	4 400 000
30.40.50 Riistatalouden edistäminen	Muutos (€)
Lisäyksestä 37 000 euroa aiheutuu Suomen Riistakeskukselle hoidettavaksi siirtyvistä valkoposki- hanhien ja merimetsojen poikkeuslupapäätösten valmisteluun tarvittavasta rahoituksesta sekä 190 000 euroa tietojärjestelmien kehittämistarpeesta lajien saalisraportointia varten. Lisäys perustuu hallituksen esitykseen (HE 108/2026 vp), jossa poikkeuslupien valmistelutehtävät siirretään lupa- ja valvontavirastolta Suomen riistakeskukselle. Lain on tarkoitus tulla voimaan syksyllä 2026.	227 000

30.40.62 Elinkeinokalatalouden edistäminen	Muutos (€)
Lisäys aiheutuu EMKVR:n 2021—2027 ohjelmakauden vuoden 2023 talousarvion käyttämättä jääneen määrärahan uudelleenbudjetoinnista. Lisäyksestä 6 965 000 euroa on EU-osuutta ja 6 818 000 euroa kansallista osuutta. Rahoituksen uudelleenbudjetointi on tärkeää rahoitusohjelman tavoitteiden saavuttamisen ja EU-varojen täysimääräisen hyödyntämisen varmistamiseksi. Osa uudelleenbudjetoitavasta EU-rahoituksesta koskee myös Ahvenanmaalle varattua osuutta.	13 783 000
Momentin päätösosaa täydennetään lisäämällä suostumuslauseke Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta annetun lain (997/2021) 10 a §:n mukaisten takauksien myöntämiseksi. Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston Suomen ohjelmassa ehdotetaan otettavaksi käyttöön vuonna 2026 rahoitusväline, joka perustuu lainantakauksiin. Tavoitteena on parantaa toimialan markkinaehtoisien lainarahoituksen saatavuutta. Takauksia voidaan myöntää vuosina 2026-2028 yhteensä enintään 4 milj. euroa.	-
30.64. Metsähallitus	Muutos (€)
Metsähallituksen peruspääomaa ehdotetaan korotettavaksi 1,766 milj. eurolla. Korotus aiheutuu valtionvarainministeriön hallinnassa olleiden valtiolle Puolustusvoimien tarpeisiin hankittujen kiinteistöjen siirrosta Metsähallitukselle.	-
PÄÄLUOKKA 30 MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA YHTEENSÄ	22 426 000

Momentin 12.39.04 (siirrettyjen määrärahojen peruutukset) tuloarviossa huomioidaan määrärahojen peruutuksina yhteensä 32,8 milj. euroa, josta EU-osuus 20,8 milj. euroa ja kansallinen osuus 12,0 milj. euroa. Lisäksi on huomioitava vuoden 2025 tilinpäätöksessä peruuntuneina määrärahoina yhteensä 14,6 milj. euroa, josta EU-osuus 7,0 milj. euroa ja kansallinen osuus 7,6 milj. euroa.

Allekirjoitukset

Talousjohtaja Matti Hyytinen

Maatalousneuvos Esa Hiiva

Luonnonvaraneuvos Heikki Piiparinen

Jakelu Eduskunta, Kaisa Iso-Sipilä